

af en højskole og folkeskole rettet.

Séreignarsparnaður verði áfram nýttur til að létta húsnæðisbyrði launafólks

47. þingi ASÍ krefst þess að heimild til ráðstöfunar séreignarsparnaðar vegna fyrstu kaupa á íbúðarhúsnæði og til greiðslu inn á höfuðstól húsnæðislána vegna húsnæðis til eigin nota verði framlengd úr tíu árum í tuttugu ár. Jafnframt verði tryggt að breytingar á úrræðinu eða ákvæði um lagaskil skerði ekki rétt þeirra sem þegar hafa hafið nýtingu þess eða byggt fjárhagslegar ákvarðanir sínar á þeirri heimild.

Greinargerð: Forsendur ályktunar 46. þings standa enn

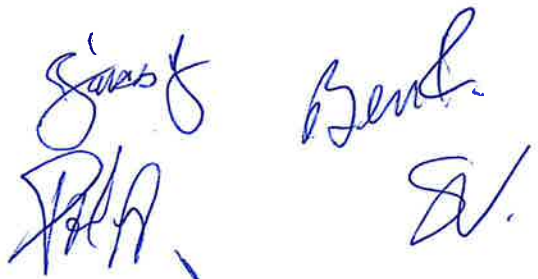
Á 46. þingi ASÍ var samþykkt að tryggja bæri áframhaldandi ráðstöfun séreignarsparnaðar til fyrstu kaupa á íbúðarhúsnæði og inn á höfuðstól fasteignalána vegna húsnæðis til eigin nota. Í þingskjali 44 á 46. þingi ASÍ kemur fram:

„Tryggja ber áframhaldandi ráðstöfun séreignarsparnaðar til fyrstu kaupa á íbúðarhúsnæði til eigin nota og að áfram verði heimilt að ráðstafa séreignarsparnaði inn á höfuðstól fasteignalána sem tekin eru vegna kaupa á einu íbúðarhúsnæði til eigin nota.“

Lög nr. 71/2026, sem tóku gildi 1. október 2026, mæla fyrir um að almenna úrræðið vegna greiðslu inn á höfuðstól húsnæðislána gildi í samtals tíu ár. Eitt skilyrði heimildarinnar er að rétthafi hafi ekki áður nýtt skattfrjáls úrræði til ráðstöfunar viðbótariðgjalds vegna húsnæðis í samtals tíu ár.

Þetta þýðir að einstaklingur sem hefur nýtt eldri heimildir um árabíl getur átt lítinn eða engan rétt eftir samkvæmt hinu nýja fyrirkomulagi. Úrræði sem kynnt er sem áframhaldandi stuðningur við heimilin getur því reynst að stórum hluta óvirkt fyrir þá sem voru fyrstir til að nýta sér fyrri úrræði. Þetta samræmist illa þingskjali 44 á 46. þingi ASÍ, þar sem lögð er áhersla á að „ tryggja beri áframhaldandi ráðstöfun séreignarsparnaðar“.

Ennþá er hátt vaxtastig mikla verðbólga í landinu, sem leiðir til þungrar húsnæðisbyrði hjá skuldsettum heimilum. Á meðan ekki hefur verið komið á heildstæðara og sanngjarnara húsnæðis- og fasteignalánakerfi er mikilvægt að launafólk hafi áfram raunhæf úrræði til að draga úr skuldsetningu sinni og húsnæðiskostnaði.

The block contains four handwritten signatures in blue ink. On the left, there are two signatures: the top one appears to be 'Svein' and the bottom one is 'P/A'. On the right, there are two more signatures: the top one is 'Bent' and the bottom one is 'E.V.'.

47. þing ASÍ telur jafnframt ástæðu til að áréttu að samþykkt 46. þings hafi ekki fengið af hálfu ASÍ þá eftirfylgni og þann þunga sem eðlilegt hefði verið að krefjast. Samþykktir þinga ASÍ þurfa að endurspeglast með skýrum hætti í hagsmunagæslu og opinberri stefnumótun sambandsins. Þegar þingið markar stefnu í jafn mikilvægu hagsmunamáli launafólks og húsnæðismál eru þarf að fylgja henni eftir af festu og samfellu.

Í athugasemdum ASÍ við frumvarpið, sem síðar varð að lögum, er fjallað meira um ókosti úrræðisins og áhrif þess á tekjudreifingu en um kröfuna um áframhaldandi heimild. Í stað þess að ljúka umsögninni með afdráttarlausum hætti, til dæmis: „*ASÍ styður að heimildin verði gerð varanleg, en telur að afturvirk tímamörk gangi gegn ályktun 46. þings ASÍ,*“ er afstaða ASÍ tvíræð og of varfærin.

Markmiðið á að vera skýrt: Fólk sem kys að nýta eigin séreignarsparnað til að lækka húsnæðisskuldir sínar þarf að hafa raunhæfan og fyrirsjáanlegan möguleika til þess til lengri tíma. ASÍ skorar á stjórnvöld að bregðast tafarlaust við og gera nauðsynlegar lagabreytingar þannig að úrræðið nýtist í reynd þeim sem því var ætlað.